

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ОЛІЇ НАСІННЯ ГАРБУЗА ПРИ ЛІКУВАННІ ДЕРМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Солоненченко А. Ю., Зуйкіна С. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. За останній час кількість людей, що страждають на дерматологічні захворювання швидко зростає. Одним із захворювань, що сприяє погіршенню якості життя людини є дерматози. Згідно зі статистичними даними, на дерматози страждає близько 80 % населення.

Речовини природного походження, що виявляють репаративну та антиоксидантну дію, представляють особливий інтерес для лікування дерматологічних захворювань. Перевагою використання натуральної лікарської рослинної сировини (ЛРС) та субстанцій, виготовлених на її основі є мала токсичність і можливість тривалого застосування, мінімізація побічних ефектів та комплексна фармакологічна дія, внаслідок широкого спектру біологічно активних речовин, що збалансовано поєднані в природних субстанціях [1].

Зважаючи на вищевикладене нашу увагу привернула олія насіння гарбуза.

Мета досліджень. Метою дослідження є вивчення фармакологічної дії біологічно активних сполук (БАС) олії насіння гарбуза та окреслення перспективи використання її в дерматології.

Методи дослідження. Як методи досліджень використали літературно-аналітичний та маркетинговий.

Основні результати. Гарбуз звичайний – *Cucurbita pepo* (L.) – однорічна трав'яниста рослина досягає до 8 м довжини сімейства гарбузових. Гарбуз широко культивується в середній і південній смузі Євразії; в медицині використовується насіння і м'якоть плодів.

Хімічний склад насіння гарбуза представлений великим відсотковим вмістом жирної олії, що представлена лінолевою, олеїноюю, пальмітиноюю та стеариноюю кислотами. За кількістю переважає лінолева кислота, її вміст досягає 57 %. Сировина багата вітамінами групи В, аскорбіноюю кислотою, каротиноїдами, органічними кислотами.

Для гарбузового насіння характерним є високий вміст фітостеролів (0,4 – 0,5%) токоферолів (94 мг %), фенольних сполук (0,15 %) [2].

Фармакологічні і клінічні дослідження виявили, що олія насіння гарбуза відновлює функцію клітинних мембран, безпосередньо діє на структуру епітеліальних тканин, забезпечує диференціювання і фізіологічну функцію епітелію, зменшує набряк і покращує мікроциркуляцію шкіри, стимулює обмінні процеси в тканинах, зменшує вираженість запальних процесів.

Лікарські препарати та дієтичні добавки, включені до Державного реєстру лікарських засобів України наведено в табл.1[3].

Лікарські препарати та дієтичні добавки на основі насіння гарбуза

Назва/лікарська форма	Виробник
Супозиторії з олією насіння гарбуза	ПАТ "Монфарм", Україна
Гарбуза олія	Дочірнє підприємство "Агрофірма "Ян" приватного підприємства "Ян", Україна
Грануфінк® Уро капсули тверді по 10 капсул у блістері; по 5 блістерів у картонній упаковці; по 20 капсул у блістері; по 5 або 8 блістерів у картонній упаковці	Омега Фарма Меньюфекчерінг ГмбХ і Ко. КГ, Німеччина
Грануфінк® проста капсули тверді по 10 капсул у блістері; по 3 або 15 блістерів у картонній упаковці; по 20 капсул у блістері; по 3 або 6, або 10 блістерів у картонній упаковці	Омега Фарма Меньюфекчерінг ГмбХ і Ко. КГ, Німеччина
Олія насіння гарбуза олія, по 100 мл у флаконі, по 1 флакону в коробці з картону; по 2,5 мл або 5 мл у саше, по 20 саше в коробці з картону	Товариство з обмеженою відповідальністю "Дослідний завод "ГНЦЛС" (контроль якості, випуск серії), Україна Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я" (всі стадії виробництва, контроль якості, випуск серії), Україна
Олія насіння гарбуза олія по 50 мл або по 100 мл у флаконі; по 1 флакону в пачці з картону	АТ "Лубнифарм", Україна
Простамед таблетки, по 60, або 120, або 200 таблеток у тубі; по 1 тубі у картонній	Др. Густав Кляйн ГмбХ & Ко. КГ, Німеччина

коробці	
Грануфінк® проста форте капсули тверді; по 10 капсул у блистері; по 2 або 4, або 8, або 14 блистерів у картонній упаковці; по 20 капсул у блистері з лінією перфорації; по 2 або 4, або 7 блистерів у картонній упаковці	Омега Фарма Меньюфекчерінг ГмбХ і Ко. КГ, Німеччина
Гентос® феміна капсули тверді; по 10 капсул у блистері; по 3 або 6, або 12 блистерів у картонній коробці; по 20 капсул у блистері з лінією перфорації; по 3 або 6 блистерів у картонній коробці	Омега Фарма Меньюфекчерінг ГмбХ і Ко. КГ, Німеччина
Неінфекційні алергени харчової групи розчин для ін'єкцій, по 5 мл алергену у флаконах скляних. У вигляді комплекту у картонній коробці, що містить 1 флакон алергену - 5 мл (10000 РНУ/мл), 1 кришку-крапельницю стерильну	ТОВ "Імунолог", Україна

Висновки. Таким чином, в результаті проведених бібліосемантичних досліджень вивчено фармакологічну дію олії насіння гарбуза на стан шкіри.

Маркетинговими дослідженнями встановлено, що арсенал лікарських засобів на основі насіння гарбуза недостатньо представлений на вітчизняному фармацевтичному ринку, не зважаючи на багатий хімічний склад ЛРС та зумовлені ним фармакологічні ефекти.

Список літератури.

1. Пегова Р.А. Растительные масла. Состав и перспективы использования масла тыквы *Cucurbita Pepo* в терапии / Р.А. Пегова, О.А. Воробйова, Н.Б. Мельникова. *Медицинский альманах*. 2014. №2. С. 127–134.

2. Канюка Е.Ю., Юрченко Е.Н., Якушевская И.В. К вопросу определения жирнокислотного состава масла семян тыквы. *Zprávy vědecké ideje - 2016 : Materiály XII mezinárodní vědecko – praktická konference 27 října – 05 listopadu 2016*. Praha : Publishing House «Education and Science», 2016. S.22–24.

3. Державний реєстр лікарських засобів України
<http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>